CODZIENNA

Ner 285. ROK 1833. PONIEDZ: 28 PAŹDZIER.

Pismo to wychodzi codzień oprocz swiąt uroczystych, w drukarni ST. GIESZKOWSKIEGO.

PRENUMERATA
Kwartalna.......złp. 12
Miesięczna...... „ 5

Jutro Narcyza Biskup.

Gazeta Krakowska

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE
Barometr zredukowany na 0° Reaumura.

Dzien godzina	Barometr na 0° 0,	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf.	UWAGI.
7 27	„ 7. 393	+ 3.3	— 0.0	Pn. Wschodni średni	Chmury	
12	„ 7. 695	9.8	+ 4.0	„ mocny	Pogoda z Chmurami	
27 3	„ 7, 795	9,6	+ 3.3	„ średni	Pogoda	
9	„ 8, 129	+ 4,0	+ 1,0	„ „	„ „	

Część Urzędowa.

PREZES

SĄDU APPELLACYINEGO

Wolnego Niepodległego i Ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Stósownie do art: 118 K. C. podaje do publiczney wiadomości, iż Trybunał I. Inst: kraju tuteyszego, na potrzebę Katarzyny z Nowaków Pszczóliny z wsi Pleszowa w Okręgu W. M. Krakowa leżącey, Jana Pszczoły małżonki, wyrokiem swym d. 24 stycznia r. b. zapadłym, postępując w myśl art: 116 K. C. nakazał wyszukanie nieprzytomności Jana Pszczoły, małżonka Katarzyny z Nowaków Pszczoliny, któren w mieyscu ostatniego jego zamieszkania w wsi Pleszowie Okręgu Miasta Krakowa od lat 22 jest nieprzytomny, i żadney o pobycie jego powziąść niemożna wiadomości.

Kraków 11 maja 1833 r.

(2r.) NIKOROWICZ.

Massalski Sek.

Część Nieurzędowa.

WIADOMOŚCI Z OSTATNIEY POCZTY.

FRANCYA

Paryż 14 Października. Wczorayszego wieczora, odbyła się u xięcia Broglie konferencya dyplomatyczna, na którey obecni byli posłowie rossyjski, pruski, austryacki i angielski. Po ukończeniu teyże wysłano sztaffetę do xięcia Talleyranda do Valençay.

Dzisieysze nasze dzienniki niezawierają nic nowego z Hiszpanii. Jutro oczekujemy wiadomości z Madrytu po dzień 8 b. m.

Przedwczorayszey nocy, na przedmieściu St. Germain przy ulicy Grenelle, znaleziono mnóstwo medalów z popiersiem Henryka V. i ulotne pisma legitymistów.

Dnia 15 Października. Postanowieniem królewskiém z dnia 10 b. m. baron Mortier, mianowany został posłem francuskim przy królowey Donię Maryi Portugalskiey a Pan Ludré sekretarzem legacyi.

Wedle naynowszych wiadomości z Madrytu po dzień 8. b. m. dowiedziano się tam że Don Karlos opuścił główną kwaterę Don

Miguela dnia 4go i drogą niewiadomą przebył granicę hiszpańską. — Podobnież marszałek Bourmont, jenerał Larochejacquelin i kilkunastu innych officerów francuskich puścili się do Hiszpanii i odbyli kwarantanę w małem miasteczku na granicy Estremadury. Królowa regentka, rozkazała ich po odbyciu kwarantany do Kadyxu lub do Malagi odprowadzić. Kuryer który tu przywiozł te wiadomości, wedle Dziennika Rozpraw, nieznalazł nigdzie przeszkody na drodze z Madrytu do Bajonny.

Wczoray odbyła się u hrabiego Pozzo di Borgo, kilkogodzinna konferencya, na którey obecni byli posłowie pruski, austryacki, niderlandzki i hiszpański.

Dnia 16 *Października*. Nadeszły tu przez Bordeaux następujące wiadomości w dzienniku tamteyszym ogłoszone. Położenie Hiszpanii naykrytyczniezysze jest w świecie. Duchowieństwo naywiększe czyni usiłowania ku nakłonieniu ludu na stronę D. Karlosa, i nie bez skutku. Powstanie z każdym dniem wzrasta i przybiera zatrważający charakter. Podróżni którzy przybyli do Bajonny z Hiszpanii, przynoszą wiadomość, że w północnych prowincyach wszystko powstało. Biskaya, Alava, i Guipuzcoa, ogłosiły się za D. Karlosem. W górach pokazuje się mnóstwo guerylasów, na których czele znayduje się Santos Ladron. — Tey chwili nadbiegł posłaniec umyślny z Bilbao, który donosi że w tém mieście przeszło 1500 ludzi stoi pod bronią. Na wszystkich mieszkańców nałożony jest nadzwyczayny podatek.

Dziennik *National* utrzymuje, że z garnizonu madryckiego 4000 woyska do poszło Vittoria, lecz niepodáje zkąd ma tę wiadomość. Równie niezaręczone jest rozgłoszenie, jakoby powstanie w Vittoria, rozciągnęło się aż do Burgos.

Dziennik *Messager* donosi, że Kuryer który tu przybył z Madrytu, nie bez przeszkody tego dokazał, jak twierdził *Dziennik Rozpraw*, gdyż 5 godzin był zatrzymany w Vittoria, i dopiero za pozwoleniem korregidora rządzącego w imieniu Don Karlosa, puszczony został.

Gazeta Madrycka dziś tu niedoszła.

(G. P. S.)

AUSTRYA

Wiedeń 10 *Października*.

Nasza giełda była w wielkiem poruszeniu; biegały naysprzecznieysze wieści, tyczące się Konstantynopola. Rząd nasz nieotrzymał dotąd z Carogrodu żadnych wiadomości, dla tego te wieści są niepewne. To zaś jest rzeczą niewątpliwą iż ciągle trwa nieporozumienie między Portą i francuzkim rządem. Sułtan kazał odpowiedzieć admirałowi Roussin: »Niewiem zkąd Francya ma prawo kontrolowania moich czynności; w protestacyach Francyi przeciw zawartym układom, znayduję ja rzeczywiste wykonania owey naywyższey władzy którey się po tem mocarstwie obawiają i którey mi nieustannie strzedz się każą.

WIADOMOŚCI Z DAWNIEYSZYCH POCZT.

BELGIA.

Bruxella 5 *Października*.

Król odjechał wczoray do obozu pod Diest.

Na posiedzeniu wczorayszem izby reprezentantów, dał obecny jenerał Goblet minister spraw zagranicznych następujące objaśnienie: »Belgia wsparta na nieodwołanych, przez traktat z 15 listopada 1831, uzyskanych prawach, położyła swoje zaufanie w układach konferencyi; i nie zaprzeczali jey też przy żadney sposobności, pełnomocnicy mocarstw jey praw; jednakże układy niedoprowadziły do pożądanego skutku; przeszkody pewnego rodzaju, o których WPanów zawiadomi nota pełnomocników belgiyskich do konferencyi podana, spełniły takowe. Tu jest treść istotna tey noty: »Belgiyscy pełnomocnicy odjeżdzają w skutek przerwania układów konferencyi z powrotem do Bruxelli. Gdy za podstawę układów ciągle były uważane artykuły traktatu z 15 listopada, a strony względem Luxenburga niebyły porozumiane, zatem chciała konferencya, niemogąc inaczey usunąć trudności, aby Hollandya udała się do seymu związku niemieckiego, i aż do otrzymania oświadczenia seymu przerwała układy. Gabinet bruxelski okazywał ciągle zgodny sposób myślenia, a jego usiłowania zawsze do tego dążyć będą, aby pokóy europeyski utrzymano. Na tem co się tu wyraziło, jest rząd zniewolony ograniczyć się; teraz dalsze wyjaśnienie szczegółów mogło-

by się stać szkodliwem układem, które do zawarcia ostatecznego traktatu zmierzają.

Pan Dumortier naganiał, iż trzyma się 24ch artykułów, i żądał w tey mierze objaśnienia, ministrowie spraw zagranicznych sprawiedliwości odpowiedzieli, iż takowych objaśnień udzielić nie mogą. *(G. P. S.)*

HISZPANIA.

Madryt 6 Października.

Oto są akta wydane zaraz po śmierci króla, które przyrzekliśmy następnie umieścić:

Dekret królowéy do Don Franciska de Zea Bermudez. »Jako królowa rejentka w czasie małoletności mey dostojney córki, królowey Donny Izabelli II. rozporządzam ninieyszém, żeby z przyczyny śmierci króla Ferdynanda, mojego dostojnego małżonka, interessa krajowe nie cierpiały, potwierdzam niniejszém w urzędach ministra sekretarza stanu, jako też Don Franciska de Zea Bermudez, Don Józefa de la Cruz, hr. Ofalia, Don Juan de Gualberto Gonzales, i Don Antonio Martinez, i udzielam to do wiadomości każdego, kogo dotyczeć może.

W pałacu d. 29 Września 1833.

(Podpis własnoręczny królowey.)

Dekret królowey do xięcia prezydenta rady stanu: »Zadowolniona dobrem i godnem postępowaniem władz krajowych, i przejęta życzeniem, aby interessa krajowe po śmierci króla Ferdynanda, mojego drogiego i ukochanego małżonka nie ucierpiały, potwierdzam niniejszém jako królowa i rejentka, w imieniu mey córki, wszystkie władze w ich urzędowaniach, i polecam téméże, aby moim ludom, nad któremi mam władzę wymierzali sprawiedliwość i starali się o spokojność. Tak chcę, aby się stało, a WP. udzielisz to wszystkim kogo dotycza.

W Pałacu d. 29 września 1833.

(Podpis własnoręczny królowey.)

Dnia 1 Października. Nasza załoga z gwardyi i pułku xiężniczki Asturyi składająca się wynosi 8000 ludzi. Ten pułk i prowincyonalne grenadyery są królowey Krystynie niezachwianie wierni. Względem innych woysk nie ma nic pewnego, chociaż wielu zapewnia, że sprzyjają systematowi królowéy. Tymczasem naczelnicy stronnictw pracują niezmordowanie. Karliści mieli już przez zakonników nieustanne związki z Infantem Don Carlos w Portugalii. Jenerał Rodil dowodzący w Estremadurze, ma mu sprzyjać, ale naczelny dowódzca korpusu obserwacyjnego jen. Sarsfield jest stronnikiem królowéy; te same zasady podzielają jeneralowie-kapitanowie Andaluzyi i Galicyi, margrabia los Amarillas i hr. Cartagena (Morillo). Pewien rodzay trzeciego stronnictwa z absolutnemi, ale nie karlistowskiemi lub apostolicznemi zasadami, miał królowéy ofiarować swe usługi z warunkiem, aby dotychczasowy system a mianowicie twórca tegoż Pan Zea Bermudez utrzymanym był.

Do xięcia Lijar, margrabiego Orani ministra sekretarza stanu:

JO. Panie! Gdy wczoray zdawaliśmy sprawę o stanie zdrowia króla naszego i pana, nie dostrzegliśmy żadney istotney zmiany, tylko jednostayna słabość trwa ciągle. Dziś rano postrzegliśmy, że prawa ręka N. Pana była bezwładną, uważaliśmy także że niebezpieczne zatkanie płuc przyłączyło się do téy choroby. Poprzykładano niezwłocznie wezykatorye na piersiach i dolnéy części ciała, jako też na plecach, gdzie już w dniach poprzednich użytemi były. Potem uważaliśmy, że J. K. M. długi czas spokoynie leżał, następnie przyjął obiad równie jak dni poprzednich, nakoniec opuściliśmy pokóy, aby J. K. M. dać czas do przespania się, według zwyczaju królowa została przy chorym małżonku. — O godzinie w pół do 3ciey został jednak król nagle chorobą przyciśniony, która drogie życie N. Panu w mniey jak pięciu minutach odebrała.

W Pałacu d. 29 Września 1833 r.

(Podpisy) Pedro *Castello*, Manuel Damian *Peres*, lekarze nadworni. — Sebastian *a so Trapieso* marszałek dworu J. K. M.

(G. P. S.)

WŁOCHY.

Neapol 29 Września.

Gazeta rządowa oglasza trzy król: rozporządzenia z d. 19 b. m. na mocy których z zacnych obywateli stolicy jest urządzona gwardya narodowa pod nazwą gwardya *d'interna siccurezza*. Pierwszy dekret opiewa między innemi: »Ustanowieniem tey gwardyi chcemy my Ferdynand II. dobrym mieszkańcom miasta Neapolu okazać nowy dowód naszego zaufania i przy każdym mogącym

nastąpić wypadku, zabezpieczyć tak publiczną spokoyność, jak własność obywateli. J. K. W. xiąże Salerno jest naczelnym wodzem gwardyi narodowéy a marszałek w służbie nieczynney Don Luigi Poset, mianowany pod nim dowodzącym jenerałem.

(G. P. S.)

TURCYA.

Konstantynopol 10 *Września.*

Opis ostatniego pożaru, który tu grasował nie był wcale przesadzony. Nie podpada teraz żadnéy wątpliwości, że ten ogień był podłożony. Wszędzie stoją straże, ciągle przeciągają patrole dla przeszkodzenia wykonania zagrożonych powtórnych podpaleń. Nikt w nocy nie może wychodzić bez wielkiey latarni, i nawet szanowni cudzoziemcy jeżeli ich straże w nocy spotkają, muszą się udać do głównego odwachu, dla wylegitymowania się u oficerów, że nie są podpalaczami. Zeszléy niedzieli wieczór tureccy żołnierze aresztowali pewnego zagranicznego konsula z żoną i 4ma Anglikami chociaż tylko na kilka kroków od swego mieszkania byli się oddalili. Poniesioną przez ogień w fabryce broni stratę, szacują na 40,000 strzelb i bagnetów. Sultan udał się w zeszły piątek do St. Stephano, dla odbycia tam przeglądu nad 10,000 woyska. Dowiadujemy się, że przed swym odjazdem w jedney moszei koło Top-Hanna, gdzie odprawił tygodniowe modły, przemówił do zgromadzonych tam cywilnych i duchownych urzędników. —

Głoszą tu że 5 angielskich, 5 francuskich i 5 rossyiskich okrętów wojennych ustawi się w Bosforze. Jest to atoli wieść, którą za pewną uważać nie można.

(G. P. S.)

Rozmaitości.

Odkryto niedawno w Anglii, że naylepszą massą do rzemieni ostrzących brzytwy jest knot spalony od swiec łojowych, wyjęty ze szczypców i oczyszczony od piasku i innych ciał obcych. Warstwa tey massy, czyli tłustego proszku, niezbyt grubo naprowadzona i uciśniona zwykłym nożem na rzemieniu, służy na kilka miesięcy, a ostrzy brzytwy naylepiey w naykrótszym czasie.

W Poznaniu d. 18 b. m. Aktorowie niemieccy przedstawili dramę pod tytułem: *Pierwsze początki Napoleona, szczęście i koniec.* Pierwszy akt przedstawia oblężenie Tulonu w r. 1793, 2gi akt woynę w r. 1812 zaś 3ci akt zgon na wyspie S. Heleny. — Opera *Zampa* jest teraz z powszechnem zadowolnieniem publiczności przyjmowaną na wszystkich głównych teatrach we Francyi i Niemczech. (Tę wielką operę już przełożono na język Polski, i za kilka tygodni będzie przedstawioną w wielkim teatrze Warszawskim).

Okazało się teraz, po wynalezieniu grobu *Rafaela*, że dotąd pokazywana w Akademii S. Łukasza czaszka tego sławnego artysty, na którey nawet doktór *Gal* dostrzegł wszelkie znaki wielkiego malarza, nie była jego ale pewnego duchownego z Rzymu, który był wprawdzie bardzo poczciwym człowiekiem, ale całe życie swoie nawet kobylicy nie pomalował.

Domów gier azardownych w Londynie co raz więcey przybywa i ieżeli rząd iedno takie piekło zamknąć każe, 10 innych na to mieysce przybywa; w parafii S. Jana iest ich 20; ieden z właścicieli dostał z takiego domu od stycznia do września 400,000.

We Francyi na prowincyi niedawno jakiś żartowniś rozgłosił, że pewien Anglik jest na śmierć skazanym, ale że jest bardzo bogatym wzywa 20 osób z których iedna ma być na szafot zaprowadzoną; z tych 20 osób każda dostanie 10,000 franków gratyfikacyi; i ma z innemi losować, a kto wyciągnie czarną gałkę, albo w kości wyrzuci naymnieyszą, ten będzie na mieyscu Anglika straconym, i dostanie iescze oprócz tego 50,000 fr. gratyfikacyi; zaledwie ta wiadomość doszła do pewney włości aliści ze 100 chłopków zameldowało się u wóyta gminy i chcieli ważyć życie na tę grę hazardowną, lecz im powiedziano że to bajka, każdy smutny do domu wrócił mówiąc, że to jest tylko podstęp bo wóyt dla swoich zauszników tę loteryę zatrzymał.

Z Sztutgardu. »Czytamy program drukowany, w którym donoszą o nowem ważnem odkryciu, to jest żeby woda do góry płynęła! wynalazcą ma bydź radca nadworny *Link,* który ten sekret ma oglosić w r. 1835 9 maja o godzinie 9 zrana w oberży pod złotym wołem, dokąd zjadą się kommissarze różnych krajów, ale za odkrycie tego wynalazku, chce od każdego człowieka w całey Europie półtora graycara, jeżeliby zaś Europa na to się zgodzić nie chciała, ma on zamiar pojechać do Ameryki.

Podróżny Wiktor *Zahnel* teraz ogłosił, że taniec w Indyach tak jest nadobnym i tak łudzącym, iż kto go niewidział, to piruetty i antresze wielkiey opery w Paryżu, wydawać się będą jak skoki dzikich ludzi.